

Аналітична довідка

за результатами опитування стейкхолдерів у межах обговорення щодо оновлення освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» другого (магістерського) рівня вищої освіти

У межах обговорення освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти в березні 2023 р. було проведено опитування різних груп стейкхолдерів, долучених до цього процесу. Анкети розміщено на веб-сторінці кафедри в розділі [«Обговорення освітніх програм»](#).

До опитування було залучено 40 респондентів: представники академічної спільноти (12 осіб); представники роботодавців (8 осіб); здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти (20 осіб).

Результати обговорення за напрямками висвітлено у цій аналітичній довідці.

1. Актуальність освітньої програми. Оцінювання освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня за параметром «Актуальність» здійснювалось серед роботодавців (8 осіб) та здобувачів (20 осіб), відповідно до чотиріступеневої якісної системи оцінок («дуже актуальна», «актуальна», «достатньо актуальна», «не актуальна»). Розподіл оцінок серед респондентів узагальнено представлено на рисунку 1.

Актуальність ОПП в умовах сучасних реалій України та світу

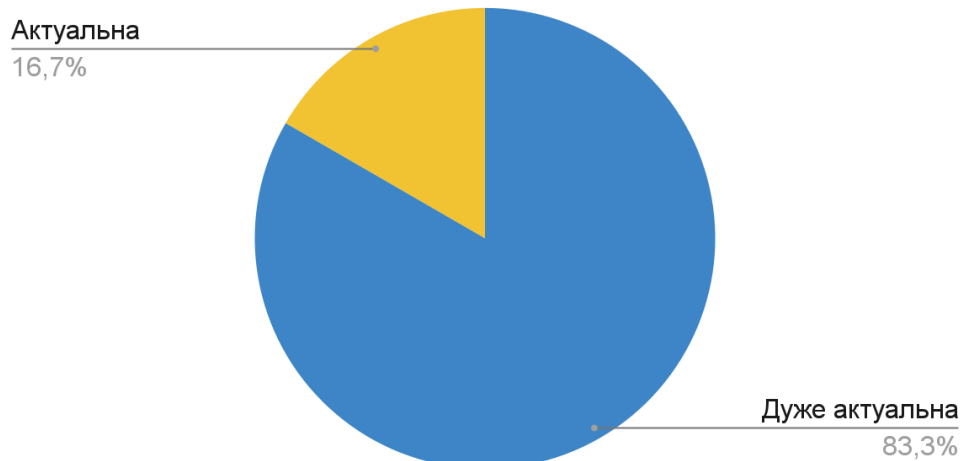

Рис. 1. Результати оцінювання актуальності освітньо-професійної програми «Мова і література (японська)» роботодавцями та здобувачами (у %)

Згідно з результатами оцінювання, 100% респондентів оцінили освітню програму 035.069.02 «Мова і література (японська)» на рівнях «дуже актуальна» та «актуальна» (з них 83,33% – на рівні «дуже актуальна» та 16,67% – на рівні «актуальна»). Можна зробити висновок про високий рівень актуальності обраної ОПП для роботодавців та здобувачів вищої освіти.

2. Рівень сучасності й актуальності компонентів освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня оцінювався відповідно до чотириступеневої якісної системи оцінок («високий», «достатній», «середній», «недостатній») представниками академічної спільноти (викладачами) та здобувачами (бакалаври та магістри) за шістьма параметрами: «Загальні дисципліни», «Фахові дисципліни», «Вибіркові блоки», «Види практик», «Компетентності» та «Результати навчання». Загалом до оцінки цього напрямку було залучено 32 особи.

Узагальнені результати оцінювання представлено на рисунку 2.

Сучасність та актуальність компонентів ОПП (загальна оцінка)

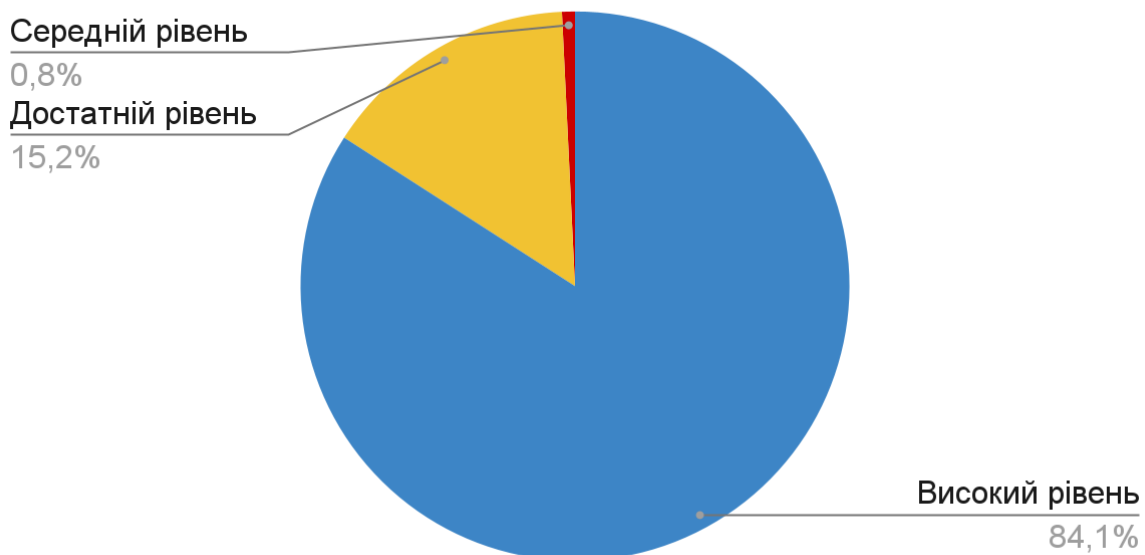

Рис. 2. Результати оцінювання рівня сучасності освітньо-професійної

програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня представниками академічної спільноти та здобувачами

Узагальнено, можемо зробити висновок про наступні показники: високий рівень сучасності й актуальності ОПП відзначили 84,09% респондентів, достатній – 15,15% та середній – 0,76% опитуваних. Оцінки на рівні «недостатній» відсутні. Більшість опитаних відзначили основні компоненти освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня освіти як сучасні та актуальні.

Результати оцінювання окремих компонентів освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня представниками академічної спільноти (викладачами) та здобувачами на якісному рівні оцінки «високий» представлено на рисунку 3.

Оцінка окремих компонентів на рівні "високий"

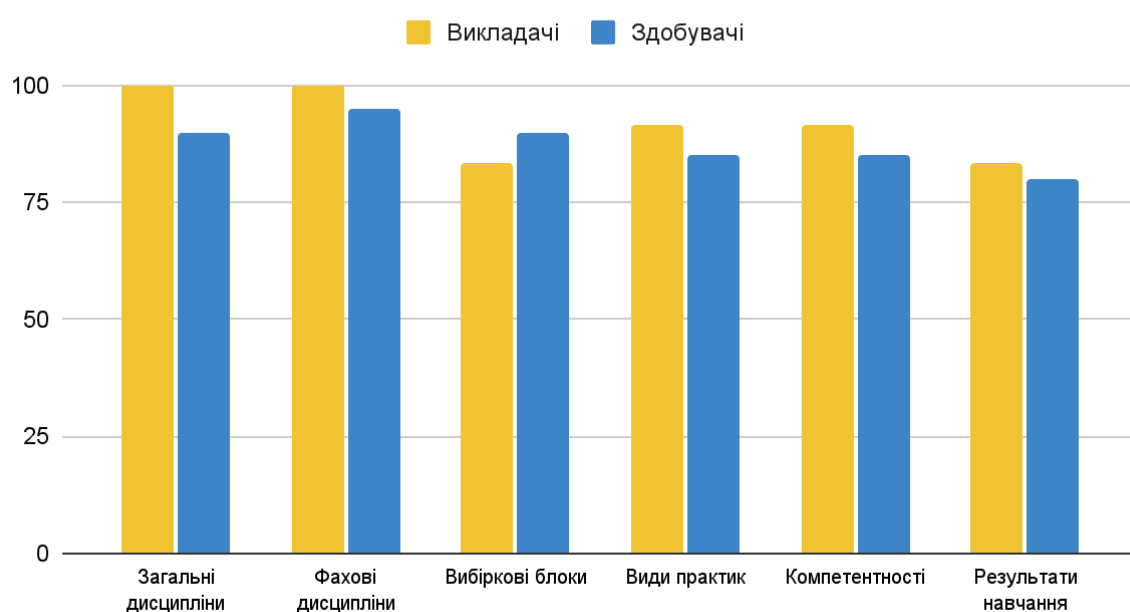

Рис. 3. Результати оцінювання окремих компонентів освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня представниками академічної спільноти (викладачами) та здобувачами на якісному рівні оцінки «високий»

Результати дають змогу побачити, що на найвищому рівні респонденти оцінили компоненти таким чином:

- за параметром «Загальні дисципліни» оцінили 100% викладачів, 90% здобувачів, що свідчить про вищий ступінь оцінювання викладачами;
- за параметром «Фахові дисципліни» оцінили 100% викладачів, 95% здобувачів, що свідчить про вищий ступінь оцінювання викладачами;
- за параметром «Вибіркові блоки» оцінили 83,33% викладачів, 90% здобувачів, що свідчить про вищий ступінь оцінювання здобувачами;
- за параметром «Види практик» оцінили 91,67% викладачів та 85% здобувачів, що свідчить про вищий ступінь оцінки викладачами;
- за параметром «Компетентності» оцінили 91,67% викладачів та 85% здобувачів, що свідчить про вищий ступінь оцінювання викладачами;
- за параметром «Результати навчання» оцінили відповідно 83,33% викладачів та 80% здобувачів, що свідчить про вищий ступінь оцінювання викладачами.

Детальний огляд оцінювання рівня сучасності й актуальності компонентів освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня представниками академічної спільноти (викладачами) та здобувачами представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання рівня сучасності й актуальності компонентів освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня представниками академічної спільноти (викладачами) та здобувачами (у %)

№	Назва параметру	Високий		Достатній		Середній		Недостатній	
		Викл.	Здоб.	Викл.	Здоб.	Викл.	Здоб.	Викл.	Здоб.
1	Загальні дисципліни	100	90	0	10	0	0	0	0

2	Фахові дисципліни	100	95	0	5	0	0	0	0
3	Вибіркові блоки	83,33	90	16,67	10	0	0	0	0
4	Види практик	91,67	85	8,33	15	0	0	0	0
5	Компетентності	91,67	85	8,33	10	0	5	0	0
6	Результати навчання	83,33	80	16,67	20	0	0	0	0
Загальне значення		91,67	87,5	8,33	11,67	0	0,83	0	0
Середнє значення		89,59		10		0,42		0	

З отриманих даних можна зробити такі висновки:

На рівні «високий» викладачі однотайно оцінили компоненти «Загальні дисципліни» та «Фахові дисципліни» (100%).

Також велику кількість оцінок «високий» отримали компоненти «Компетентності» та «Види практик» (91,67%). Компоненти «Вибіркові блоки» та «Результати навчання» 83,33% опитуваних оцінили на найвищому рівні.

Найбільшу кількість оцінок рівня «високий» від здобувачів отримав компонент «Фахові дисципліни» (95%), а компоненти «Загальні дисципліни» та «Вибіркові блоки» на цьому рівні оцінили 90% опитуваних здобувачів. «Компетентності» та «Види практик» на рівні «високий» отримали оцінки від 85% респондентів, а компонент «Результати навчання» – 80%.

Згідно з отриманими результатами, можемо говорити про високий рівень відповідності сучасним вимогам до розробки освітніх програм представленої освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня з точки зору представників академічної спільноти та здобувачів освіти.

Оцінки на рівні «недостатній» серед опитаних не виявлено.

3. Змістова складова освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня

оцінювалась представниками академічної спільноти (12 осіб) та роботодавцями (8 осіб) відповідно до чотирьох рівнів якісної системи оцінок: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за десятьма параметрами: «Зміст освітньо-професійної програми», «Конкурентоспроможність майбутніх фахівців», «Зміст загальних компетентностей», «Результати навчання», «Узгодженість компонентів структурно-логічної схеми», «Ресурсне забезпечення освітньої програми», «Практична спрямованість», «Дослідницька спрямованість», «Спрямованість на формування соціальних навичок (soft skills)». Всього в оцінюванні змістової складової взяло участь 20 осіб.

Дані за усіма параметрами та рівнями оцінки змістової складової наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Результати оцінювання змістової складової за параметрами освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» викладачами та роботодавцями (у %)

№	Назва параметру	Відмінно		Добре		Задовільно		Незадовільно	
		Викл.	Роб.	Викл.	Роб.	Викл.	Роб.	Викл.	Роб.
1	Зміст ОПП	100	87,5	0	12,5	0	0	0	0
2	Конкурентоспроможність майбутніх фахівців	75	75	25	25	0	0	0	0
3	Зміст загальних компетентностей	91,67	87,5	8,33	12,5	0	0	0	0
4	Зміст спеціальних компетентностей	83,33	87,5	16,67	12,5	0	0	0	0
5	Результати навчання	91,67	62,5	8,33	37,5	0	0	0	0
6	Узгодженість компонентів структурно-логічної схеми	100	87,5	0	12,5	0	0	0	0
7	Ресурсне забезпечення	100	100	0	0	0	0	0	0
8	Практична	83,33	87,5	16,67	12,5	0	0	0	0

	спрямованість								
9	Дослідницька спрямованість	75	75	25	25	0	0	0	0
10	Спрямованість на формування соціальних навичок (soft skills)	75	62,5	16,67	25	8,33	12,5	0	0
Загальне значення		87,5	81,25	11,67	17,5	0,83	1,25	0	0
Середнє значення		84,38		14,59		2,08		0	

Узагальнено результати оцінювання змістової складової за параметрами освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня викладачами та роботодавцями представлено на рисунку 4.

Оцінка змістової складової на рівні "відмінно"

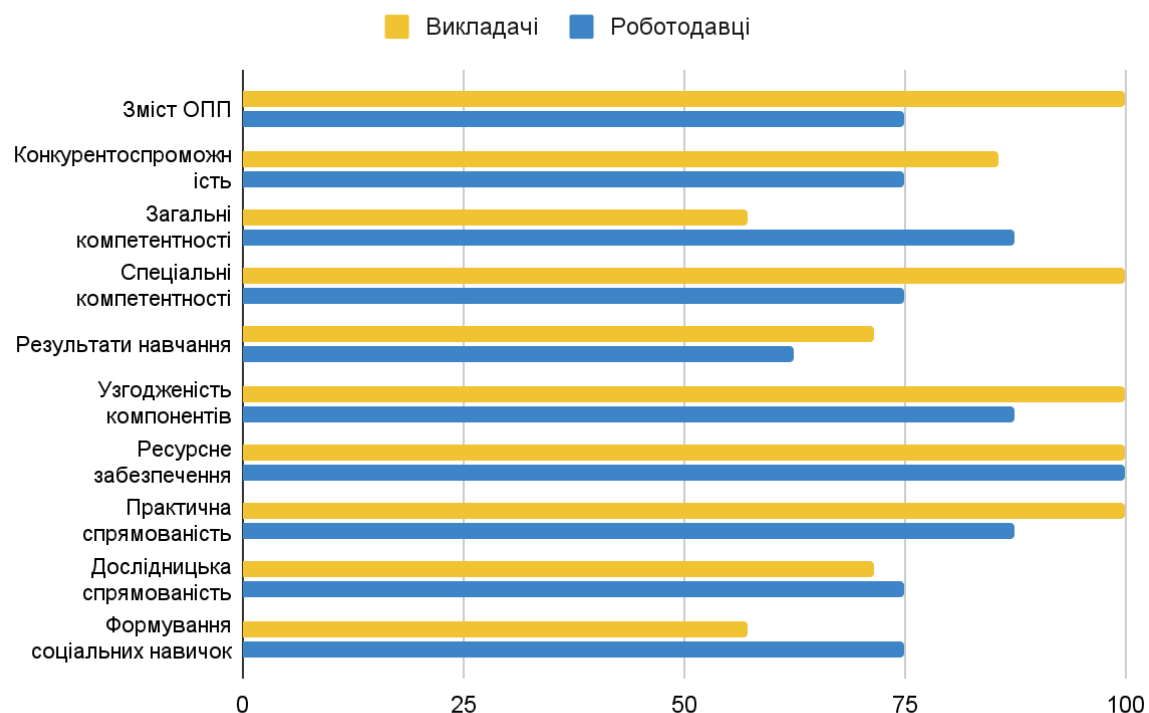

Рис. 4. Оцінювання змістової складової за параметрами освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» викладачами та роботодавцями

Результати оцінювання дають змогу узагальнити наступне.

Усі опитані викладачі (100%) оцінили на рівнях «добре» та «відмінно» більшість параметрів змістової складової, з них: параметри «Зміст освітньо-професійної програми», «Узгодженість структурних компонентів» та «Ресурсне забезпечення» на рівні «відмінно» оцінили 100% респондентів.

Решту параметрів оцінили наступним чином:

- «Конкурентноспроможність майбутніх фахівців» та «Дослідницька спрямованість» – 75% на рівні «відмінно» та 25% на рівні «добре»
- «Зміст загальних компетентностей» та «Результати навчання» – 91,67% на рівні «відмінно» та 8,33% на рівні «добре»
- «Зміст спеціальних компетентностей» та «Практична спрямованість» – 83,33% на рівні «відмінно» та 16,67% на рівні «добре»
- «Спрямованість на формування соціальних навичок (soft skills)» – 91,67% на рівнях «відмінно» та «добре», 8,33% на рівні «задовільно».

Найвищі показники рівня «відмінно» при оцінюванні роботодавцями набрали такі параметри: «Ресурсне забезпечення» (100%); «Зміст освітньо-професійної програми», «Зміст загальних компетентностей», «Зміст спеціальних компетентностей», «Узгодженість структурних компонентів», «Практична спрямованість» (87,5%). Решта параметрів, зокрема: «Конкурентноспроможність майбутніх фахівців» та «Дослідницьку спрямованість» на найвищому рівні оцінили 75% опитуваних роботодавців, а параметри «Результати навчання» та «Спрямованість на формування соціальних навичок (soft skills)» – на рівні «відмінно» оцінили 62,5% опитуваних.

Отримані результати свідчать про загалом достатній рівень оцінки більшості параметрів змістової частини освітньої програми роботодавцями.

4. Оцінка змістової частини здобувачами вищої освіти здійснювалась відповідно до чотирьох рівнів якісної системи оцінок: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») за шістьма параметрами: «Професійна спрямованість», «Практична спрямованість», «Дослідницька спрямованість», «Різноманітність форм і методів навчання», «Можливість вільного вибору дисциплін», «Спрямованість на формування соціальних навичок (soft skills)». В оцінюванні взяло участь 20 осіб.

Дані за усіма параметрами та рівнями оцінки змістової складової наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Результати оцінювання змістової складової за параметрами освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» здобувачами (у %)

№	Назва параметру	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
1	Різноманітність форм і методів навчання	80	20	0	0
2	Можливість вільного вибору дисциплін	100	0	0	0
3	Професійна спрямованість	90	10	0	0
4	Практична спрямованість	95	5	0	0
5	Дослідницька спрямованість	85	15	0	0
6	Спрямованість на формування соціальних навичок (soft skills)	75	15	10	0
Загальний показник		87,5	10,83	1,67	0

Дані опитування засвідчили наступне:

100% здобувачів оцінили на рівні «відмінно» параметр «Можливість вільного вибору дисциплін». Параметри «Практична спрямованість» та «Професійна спрямованість» на найвищому рівні оцінили 95% та 90% опитуваних відповідно. Параметри «Дослідницька спрямованість» і «Різноманітність форм і методів навчання» отримали 85% та 80% найвищих оцінок відповідно, а «Спрямованість на формування соціальних навичок (soft skills)» на рівні «відмінно» оцінили 75% опитуваних здобувачів.

Такі оцінки свідчать про високий рівень розробки змістової складової освітньої-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня.

5. Актуальність блоків вибірових дисциплін оцінювалась на рівнях «актуальний», «достатньо актуальний», «неактуальний». До оцінювання подавалися блок 1 «Переклад англійською мовою», блок 2 «Англійська мова» та блок 3 «Педагогіка вищої школи». Оцінювання здійснювалося усіма учасниками опитування (40 осіб).

Результати опитування представлено в таблиці 4.

Таблиця 4

Актуальність блоків вибірових дисциплін (у %)

Назви блоків	Актуальний			Достатньо актуальний			Неактуальний		
	Вк	Рд	Зд	Вк	Рд	Зд	Вк	Рд	Зд
Блок 1 «Переклад англійською мовою»	91,67	87,5	100	8,33	12,5	0	0	0	0
Блок 2 «Англійська мова»	83,33	75	90	16,67	25	10	0	0	0
Блок 3 «Педагогіка вищої школи»	91,67	100	85	8,33	0	15	0	0	0

Отримані оцінки дозволяють зробити такі висновки:

Усі блоки вибірових дисциплін оцінено усіма групами опитаних на рівнях «актуальний» та «достатньо актуальний», оцінки на рівні «неактуальний» відсутні.

Блок 1 «Переклад англійською мовою» 95% усіх респондентів оцінили на рівні «актуальний». Можемо зробити висновок, що цей блок вибірових дисциплін має високий рівень актуальності для усіх респондентів.

Блок 2 «Англійська мова» на рівні «актуальний» оцінили 85% усіх респондентів. Цей блок вибірових дисциплін також можна вважати актуальним для всіх категорій респондентів.

Блок 3 «Педагогіка вищої школи» на найвищому рівні оцінили 87,5% здобувачів та викладачів та 100% роботодавців.

Оскільки результати оцінювання є високими, проте не одноголосними (жоден з блоків не набрав найвищі бали від усіх 100% респондентів), варто звернути увагу на індивідуальні відмінності у сферах професійних інтересів опитуваних. Відтак, блоки 1 та 2 («Переклад англійською мовою» та «Англійська мова») є дещо більш популярними професійними напрямками серед здобувачів, аніж блок 3 «Педагогіка вищої школи», у той час як роботодавці одноголосно оцінили останній блок на найвищому рівні. Такі дані є цінними з точки зору аналізу потреб професійного ринку України та співвідношення їх з інтересами студентів та представників академічної спільноти. Ця інформація дозволить нам правильно розподілити увагу пропонованим напрямкам професійної підготовки.

Усі респонденти мали змогу надати рекомендації щодо покращення освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня.

Узагальнені результати рекомендацій, наданих усіма групами респондентів, представлено у таблиці 5.

Таблиця 5

Рекомендації щодо покращення освітньо-професійної програми 035.069.02 «Мова і література (японська)» викладачів, роботодавців та здобувачів

(аналіз анкет та ідей, сформульованих на зустрічах з обговорення освітньо-професійної програми)

Респонденти	Зміст рекомендацій
Викладачі	Замінити дисципліну «Теоретичні питання східної мови» на дисципліну «Перекладацькі студії» та передбачити в рамках дисципліни модулі «Галузевий переклад», «Послідовний переклад», «Художній переклад». Додати вибіркові блоки «Міжнародні відносини та регіональні студії», «Цифрова філологія». Сприяти залученню здобувачів до заходів, які проходять під егідою Української асоціації викладачів японської та Посольства Японії в Україні мови (семінари, конференції, конкурси перекладів)
Роботодавці	Сприяти залученню здобувачів ОПП до заходів

	<p>економічного та бізнес-спрямування, що проходять під егідою Торгово-промислової палати України та Асоціації Кейдайрен (Японія), Японської організації зовнішньої торгівлі (JETRO), Японської агенції з міжнародного співробітництва (JICA).</p> <p>Врахувати рекомендації Японської Фундації щодо підготовки до складання кваліфікаційного іспиту з японської мови JLPT (рівні 1, 2).</p> <p>Сприяти формуванню перекладацької компетентності у здобувачів ОПП.</p> <p>Оновити зміст дисципліни «Сходознавчі студії».</p>
Здобувачі	<p>Додати до переліку практик «Виробничу (асистентську практику), підвищити спрямованість освітньо-професійної програми на набуття перекладацьких навичок; додати вибірковий блок «Друга східна мова».</p> <p>Передбачити збільшення обсягу для вивчення сучасної японської літератури.</p>

Висновки. Враховуючи результати опитування усіх груп респондентів, вважати освітньо-професійну програму 035.069.02 «Мова і література (японська)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти сучасною та актуальною; довести вищезазначені результати до відома усіх учасників освітнього процесу; проаналізовано запропоновані рекомендації, прийнято рішення врахувати дані пропозиції разом із рекомендаціями експертної групи під час акредитації ОПП та винести за результатами опитування та результатів акредитації на розгляд Вченої ради Факультету та Вченої ради Університету нову редакцію освітньо-професійної програми «Мова і література (японська)» у 2024 році.

Завідувач кафедри
японської мови і перекладу

Андрій БУКРІЄНКО